

**Uppsala
Senioruniversitet**

Portalgatan 2 A, Postadress: Box 386, 751 06 Uppsala
Telefon 018-24 35 01 www.usu.se

Program

Vårterminen 2012

Föreläsningar • Studiecirklar

Folkuniversitetet

Kursverksamheten vid Uppsala universitet

Uppsala Senioruniversitet är en lokal förening under Folkuniversitetet

Tisdagsföreläsningar

Alla föreläsningar äger rum kl. 13.15 i sal X universitetshuset. De beräknas pågå till ca kl. 14.00 varefter möjlighet till frågor ges fram till ca 14.30. Hörselslinga finns i alla lokalerna. Sal X kan nås med hiss från universitetshusets baksida med ingång från S:t Olofsgatan.

24 januari

Prof. Malin Falkenmark

Vatten inför 2000-talet, globala utmaningar och möjligheter

Gästvärd: Eva Willén

7 februari

FN:s undergeneral-sekreterare

Hans Corell

Dag Hammarskjöld som FN:s ledare

Gästvärd: Carl-Olof Jacobson

21 februari

Prof. Peter Söderbaum

Tankar om hållbar utveckling

Gästvärd: Kersti Ullenhag

6 mars

Marie Tengroth Ulväng

Klädedräkt, ekonomi och kultur i södra Norrland under 1800-talet

Gästvärd: Kersti Ullenhag

20 mars

Docent Peter Sundin

International Science

Programmes – uppbyggnad av naturvetenskaplig forskning i utvecklingsländer

Gästvärd: Johnny Andersson

3 april

Prof. Bengt Westermark

Nyheter inom cancerforskningen

Gästvärd: Carl-Olof Jacobson

17 april

Prof. Birgit Sawyer

Hustrur, helgon och härskarinnor i det medeltida Skandinavien

Gästvärd: Ingrid Åberg

15 maj

VD Jonas Almquist

Varför är elen så dyr?

Gästvärd: Bo Höistad

FÖRELÄSARE VÅREN 2012

Malin Falkenmark är professor em. i tillämpad och internationell hydrologi vid Linköpings universitet, där hon har byggt upp utbildningen i ämnet. Hon har därtill arbetat med vattenrelaterade frågor för FN och haft framträdande poster i många nationella och internationella styrelser och kommittéer och varit konsult åt Världsbanken i frågor relaterade till vattenbrist. Malin Falkenmark har också medverkat i etableringen av Världsvattenveckan i Stockholm, som förutom vetenskapliga symposier också har aktiviteter för allmänheten. Hon är numera ansluten som gästforskare på Stockholm Resilience Center och som rådgivare i Stockholm International Water Institute. Hennes särskilda fokus ligger på vattenbristen i utvecklingsländer och kopplingen mellan mark, vatten och ekosystempåverkan.

Hans Corell anställdes på 1970-talet i Justitiedepartementet, där han under tio år tjänstgjorde som ambassadör och chef för rättsavdelningen. Från 1994 och tio år framåt var han FN:s undergeneralsekreterare för rättsliga

frågor. Under många år var han medlem i Sveriges delegation till FN:s generalförsamling. 1998 var han generalsekreterarens representant vid Romkonferensen om upprättande av den Internationella brottmålsdomstolen (ICC). Sedan 2006 är han ordförande i styrelsen för Raoul Wallenberg Institute i Lund.

Peter Söderbaum är professor emeritus i ekologisk ekonomi och knuten till Mälardalens högskola, Västerås. Han disputerade 1973 vid Företagsekonomiska institutionen Uppsala universitet och erhöll 1974 en docenttjänst i ”miljövård särskilt naturresursernas ekonomi” vid Institutionen för ekonomi, SLU, Uppsala. Söderbaum har under många år medverkat i den svenska och internationella dialogen om miljöfrågor och hållbar utveckling, senast bl. a. med boken *Understanding Sustainability Economics. Towards Pluralism in Economics* (Earthscan, 2008) London. Den senaste boken på svenska är *Bortom BNP. National-ekonomi och företagsekonomi för*

hållbar utveckling (Studentlitteratur 2011). Tanken är att denna bok skall fungera både som lärobok och debattinlägg.

Marie Tengroth Ulväng är i färd med att avsluta sin avhandling i ekonomisk historia vid Uppsala universitet. I avhandlingen *Klädeekonomi och klädkultur. Konsumtion och mode i södra Norrland under 1800-talet* ges nya perspektiv på ett ämne som vanligen förknippas med folkdräkter och folklivsforskning. Marie Tengroth Ulväng har tidigare varit verksam vid Jämtlands läns museum.

Peter Sundin disputerade i kemisk ekologi vid Lunds universitet och arbetade sedan som forskare vid SLU, där han blev docent i miljöanalys. Runt millennieskiftet arbetade han i Kemikalieutredningen och sedan på Kemikalieinspektionen, innan han anställdes som programdirektör i kemi på International Science Programme vid Uppsala Universitet. Från 2007 är han föreståndare för programmet.

Bengt Westermark är professor i tumörbiologi vid Uppsala universitet. Hans egen forskning handlar om molekylära mekanismer vid uppkomsten av hjärntumörer, bl.a. studerar hans forskargrupp gener, som kan medverka vid sådana processer. Han är sedan många år ordförande i Cancerfondens forskningsnämnd. Fonden samlar och distribuerar medel för forskning, skapar opinion och sprider kunskap om cancer.

Birgit Sawyer är medeltidsforskare och har varit professor i historia vid universitetet i Trondheim med speciellt ansvar för tiden före 1350. Tidigare, som docent vid Göteborgs universitet, byggde hon upp en liv-aktig medeltidsforskning och tog initiativet till inrättandet av ett forum

för medeltidsstudier i Göteborg. Hon var också med och grundade det nordiska samarbetet om medeltida kvinnostudier. Förutom att forska om kvinnors villkor, har hon arbetat med Nordens kristnande, rikssamlingar i Norden och sen-vikingatida runstenar. Avhandlingen *Kvinnor och män i Gesta Danorum* (ett historieverk, skrivet av dansken Saxo Grammaticus ca 1200) är ett pionjärarbete i svensk medeltidsforskning. Hennes nuvarande forskning gäller Snorri Sturlusons *Heimskringla*.

Jonas Almquist är VD för det svenska bolaget Bergen Energi AB samt chef för den Nordiska/baltiska verksamheten. Bergen Energi är en internationell energiexpert med både lokal och global spetskompe-

tens och bolaget är Europas ledande energirådgivare sedan 1991. Man förvaltar idag ca 5% av den el som förbrukas av Sveriges företag och kommuner. Bolaget vägleder olika kunder att få full kontroll på sina energikostnader, ger aktiv hjälp att sänka både energiförbrukning och energikostnader samt erbjuder ett komplett tjänstpaket för mätning, reduktion och kommunikation av kunders CO₂ påverkan. Almquist, som har handelsutbildning vid Umeå universitet och företagsledningsutbildning vid IFL, är bl.a. ledamot av elmarknadsrådet i Svenska Kraftnät. Han är känd från TV i diskussioner om svensk energiförsörjning, speciellt om frågor som rör elpriser. Almquist är tidigare medlem i alpina landslaget.

Föreläsningsserier

Hur anmäler man sig? Se sista sidan i programmet.

Hörslina finns i Universitetshuset: Sal IX och Sal X och i Missionskyrkan: Kyrksalen, Linnéstugan och Tovensalen.

Nr 1. Min musik

Kulturpersonligheter i Uppsala talar om och spelar musik som de själva valt.

Serieansvariga: **Maj Aldskogius**, fil.dr, f.d. rektor, tfn 018-46 03 30, och **Carl-Olof Jacobson**, professor em. tfn 018-50 11 23.

Program

23 jan. Thomas Anderberg, professor i praktisk filosofi, Uppsala universitet, ledamot av Musikaliska Akademiens styrelse.

6 feb. Pär Peterson, violinist, blockflöjtist, f.d. musiklektör, orkesterdirigent, körsångare.

20 feb. Emma Tranströmer, sopran, dotter till Tomas Tranströmer, gav ut en skiva med tonsättningar av faderns dikter till hans 80-årsdag våren 2011.

5 mars Hans Alsén, fil.dr h.c., politiker (socialdemokrat), f.d. kommunalråd, riksdagspolitiker, landshövding i Uppsala län.

19 mars Lars-Olof Næssén, företagare, konsult, f.d. förlagschef, jazzmusiker (saxofon), dragspelare.

2 april Ann-Cathrine Haglund, moderatpolitiker, f.d. adjunkt, riksdagsledamot, landshövding i Malmöhus- och Uppsala län.

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1–2/4 kl. 10.30–12.00. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.
Avgift: 300 kr.

Nr 2. Jazzhistoriens mästare III

Vi fortsätter serien i levande jazzhistoria med fördjupningar kring några av jazzens legendariska mästare – kvinnor och män. Med Ulf Johansson Werre som ciceron följer vi artisterna genom historien, lär känna deras livsöden och personliga musikstilar. Vi lyssnar till och analyserar deras musik samt sätter in dem i ett musikaliskt och socialt sammanhang. Observera att serien är fristående och att vi här möter andra profiler än i de två tidigare serierna kring "Jazzhistoriens mästare".

Serieansvarig: **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10.

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, tfn 018-30 28 09.

Tid: Torsdagar jämna veckor 26/1–19/4 (ej 5/4) kl. 10.00–11.30 (eventuella förändringar i schemat meddelas vid seriens början). 12 timmar.

Lokal: Meddelas vid biljettutskick.
Avgift: 300 kr.

Nr 3. Vägar bort och vägar hem – rysk kultur under 1900-talet

Vårt grannland Ryssland är – trots mångsekelgamla kontakter – förvånansvärt okänt, och det uppfattas ofta som annorlunda och avlägset. Många ryska författare, konstnärer och musiker tillhör vårt gemensamma världsarv men verkade i ett samhälle som befann sig i ständig kamp mellan öppning utåt och slutenhet inåt. Serien vill ge ny kunskap

om kulturutövare verksamma inom litteratur, konst och musik i ett samhälle ofta präglad av oro och tidvis av extrema omvandlingar, slitet mellan Västeuropa och sitt slaviska arv. Serien spänner över två terminer. Under höstterminen 2011 behandlades den ryska kulturen under 1800-talet, vårterminen ägnas åt 1900-talet.

Serieansvariga: Ulla Birgegård, professor em. i ryska, tfn 018-46 02 70, och *Anna Ivarsdotter*, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10.

Program

26 jan. Stig Fredrikson, journalist, författare och mångårig utrikeskommentator i SVT. *Ryssland mellan parlaments- och presidentval. Stabilitet eller stagnation?*

9 feb. Magnus Ljunggren, professor em. i rysk litteratur, Göteborgs universitet. *Rysk 1900-talslitteratur. Några tvärsnitt.*

8 mars Christer Bouij, professor i musikvetenskap, Örebro universitet. *Socialistisk realism: musik i kommunistpartiets järngrepp.*

22 mars Hans Henrik Brummer, f.d. överintendent vid Nationalmuseum och Waldemarsudde. *Från rysk modernism till sovjetisk realism.*

19 april Lars-Erik Blomqvist, översättare, fil.lic. i rysk litteratur, hedersdoktor vid Stockholms universitet. *Det stora nybygget: hus och litteratur i Sovjetryssland.*

3 maj Bengt Jangfeldt, docent i rysk litteratur, författare, översättare. *Svenska vägar till S:t Petersburg.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 26/1–3/5 (ej 23/2, 5/4)

kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen 26/1, 22/3,

Universitetshuset, Sal IX 9/2, 8/3, 3/5, Universitetshuset, Sal X 19/4.

Avgift: 300 kr.

I anslutning till serien ordnas en resa till Novgorod och S:t Petersburg vecka 21. Kostnader för denna resa tillkommer. Resan är öppen för alla

USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagare i serien. Se vidare under ”Resor och studiebesök”.

Nr 4. ”Min eld är den största i Sverige.” Strindberg, giganten i svensk litteratur.

August Strindberg gick bort våren 1912. Hundraårsminnet av hans död uppmärksammas i denna föreläsningsserie, där författarskapet ges en mångsidig belysning. Hans olika verk – romaner såväl som pjäser – tas upp ur olika aspekter. Också Strindbergs förhållande till konsten diskuteras liksom hans ställning i dåtidens svenska offentlighet och hans position i dagens samhälle. *Serieansvariga: Lena Kåreland*, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11, och *Ingrid Åberg*, docent i historia, tfn 018-13 63 36.

Program

2 feb. Gunnel Engwall, professor i romanska språk, särskilt franska, Stockholms universitet, preses i Vitterhetsakademien och ordförande i Folkuniversitetet i Stockholm. Har sedan starten varit engagerad i utgivningen av August Strindbergs Samlade Verk. *Att ge ut Strindberg på nytt. Om Nationalupplagan av August Strindbergs Samlade Verk.*

16 feb. David Gedin, fil.dr, forskarasistent vid litteraturvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet, ledamot i Strindbergs-sällskapets styrelse. *”Att sitta och klä af sig” – Strindberg och offentligheten.*

1 mars Björn Sundberg, professor i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. *Strindberg – Sökaren.*

15 mars Margaretha Fahlgren, professor i litteraturvetenskap, vicerektor för vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap, Uppsala universitet. *Den hotade mannen: Om kvinnligt och manligt i Strindbergs författarskap.*

29 mars Hans Henrik Brummer, f.d. chef för Zornmuseet i Mora och f.d. överintendent för Nationalmuseum och Waldemarsudde. *Den grönskande ön och dödens – Strindbergs val av Böcklins Toteninsel.*

12 april Katarina Ek-Nilsson, fil.dr i etnologi, avdelningschef för Dialekt- och folkminnesarkivet vid Institutet för språk och folkminnen, ordförande i Strindbergs-sällskapet och f.d. chef för Strindbergsmuseet. *Kulturhistorikern August Strindberg. Har han något att säga oss idag?*

Tid: Torsdagar udda veckor 2/2–12/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Universitetshuset, Sal IX.

Avgift: 300 kr.

I anslutning till serien anordnas två resor till teaterföreställningar på Dramaten. Kostnader för dessa resor tillkommer. Resorna är öppna för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagare i serien. Se vidare under ”Resor och studiebesök”.

Nr 5. Dickens x 5

En återkommande karaktär i Dickens författarskap är det föräldralösa och utsatta barnet. Serien fokuserar på tre sådana karaktärer, Oliver Twist, David Copperfield och Pip i Lysande utsikter. De förekommer med ungefär 10 års mellanrum. Serien belyser även utvecklingen av Dickens författarskap, hans professionalitet, tilltagande pessimism och användandet av utvecklingsromanens konventioner. Föreläsningarna hålls på engelska. Frågor från deltagarna kan ställas och diskussion ske på engelska eller svenska.

Serieansvarig: Christina Lindqvist, fil.dr, f.d. universitetslektor i franska, tfn 018-51 30 27.

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Catherine Sandbach-Dahlström**, docent i engelsk litteratur, Stockholms universitet.

Program

27 jan. Introduction: Dickens the author and his place in literary history.

10 feb. Oliver Twist: a novel to change the world?

24 feb. David Copperfield: the making of a writer.

9 mars Great Expectations: lost illusions.

23 mars *Gender and sexuality in Dickens' novels.*

Tid: Fredagar jämna veckor
27/1–23/3 kl. 10.15–11.45. 10 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Linnéstugan
27/1, 23/3,
Universitetshuset, Sal X 10/2,
Universitetshuset, Sal IX 24/2, 9/3.
Avgift: 300 kr.

Nr 6. Den moderna konsten

I denna föreläsningsserie talar Lars Lambert om och visar bilder av sina egna favoriter i den moderna konstens historia. Konstnärerna representerar ett urval som speglar den moderna konstens framväxt på olika håll i Europa, från tidiga förelöpare till modernismens högkonjunktur. Lars Lambert har bl.a. gjort ett antal konstnärsfilmer som visats i SVT och skrivit om konst i bl.a. Månadsjournalen och i krönikeform i Upsala Nya Tidning.

Serieansvariga: **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11, och **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05.

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Lars Lambert**, fotograf, föreläsare och författare.

Program

30 jan. *Goya och Courbet, två modernister före modernismen.*

13 feb. *Van Gogh och James Ensor, två outsiders i modernismens gryning.*

27 feb. *Edvard Munch, en nordisk solitär i Kristiania och Berlin.*

12 mars *Klimt, Schiele och Kokoschka samt konsten i Wien vid sekelskiftet.*

26 mars *Beckmann, Dix och Grosz och den tyska Weimarrepubliken.*

23 april *Matisse och Picasso, den franska modernismens superstjärnor.*

Tid: Måndagar udda veckor
30/1–23/4 (ej 9/4) kl. 13.15–14.45.
12 timmar.
Lokal: Universitetshuset, Sal X.
Avgift: 300 kr.

Nr 7. Latin under medeltid och tidigmodern tid – från Vadstena kloster till Linné

I denna föreläsningsserie får vi en inblick i svensk latinkultur och latinbruk under 500 år. Vi får en introduktion till medeltidens handskriftskultur och boksamlingar och går sedan vidare till uppsalastudenternas studier under 1600- och 1700-talen och deras retoriska övningar och disputationer. Avslutningsvis riktas uppmärksamheten mot Linnés kontaktnät, hans korrespondens med lärde i hela Europa och framväxten av hans vetenskapliga nomenklatur. Observera att man inte behöver kunna latin för att delta i serien!
Serieansvarig: **Monika Ekman**, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.

Program

24 jan. **Monica Hedlund**, professor em. i latin, Uppsala universitet.
Skrift, böcker och bibliotek på medeltiden.

7 feb. **Monica Hedlund.** *Svenskt medeltidslatin – författare och läsare.*

21 feb. **Krister Östlund**, fil.dr i latin, 1:e bibliotekarie, Uppsala universitetsbibliotek.

Avhandlingar och disputationer, latinet i den akademiska världen fram till 1800-talet.

6 mars **Krister Östlund.**
Retorikens roll.

20 mars **Ann-Mari Jönsson**, docent i latin, redaktör i Projekt Linnékorrespondensen.
Linnés korrespondens – om konsten att göra revolution.

3 april **Ann-Mari Jönsson.** *Linnés latin – svartbäckslatinet som internationellt vetenskapligt språk.*

Tid: Tisdagar jämna veckor 24/1–3/4 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.
Lokal: Universitetshuset, Sal IX.
Avgift: 300 kr.

Nr 8. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi satsningen på kvalitets-

film. Varje film föregås av en kort introduktion. Parallellserie med samma innehåll som Nr 9.

Serieansvariga: **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05, och **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10.

Program

17 jan. **Fröken Julie.** Alf Sjöbergs filmatisering av August Strindbergs drama om den omöjliga relationen mellan den högadliga fröken Julie och betjänten Jean med Anita Björk och Ulf Palme i huvudrollerna (längd 86 min).

31 jan. **Brända av solen.** Överste Kotov, revolutionshjälten, tillbringar en vacker sommardag ute på landet tillsammans med sin fru och dotter. Allt tycks inledningsvis vara frid och fröjd, åtminstone på ytan, men så småningom vänder handlingen. Filmen från 1994 är rysk och utspelar sig under stalintiden. Regissör är Nikita Mikhalkov som tillsammans med bl.a. Oleg Menshikov och Ingeborga Dapkunalte agerar i filmen (längd 141 minuter).

14 feb. **Jean de Florette.** Fransk film från 1986 med bl.a. Daniel Auteuil, Yves Montand och Gerard Depardieu i rollerna. Filmen handlar om den puckelryggige Jean de Florette som tillsammans med sin fru och dotter flyttar ut på landet för att leva ett liv nära naturen. Regissör är Claude Berri (längd 116 minuter).

28 feb. **Amarcord.** Federico Fellinis skildring av sina pojkar i Rimini på 1930-talet. Filmen är en rolig och nostalgisk beskrivning av ett pojkgängs öden och äventyr samtidigt som man anar de mörkare strömningar som fascismens framväxt innebär. Filmen spelades in 1973 (längd 118 minuter).

13 mars **Atleten.** Afrikansk film om Abebe Bikilas, den etiopiske långdistanslöparen som, springandes barfota, vann OS-guldet i maraton i Rom 1960. Filmen innehåller dokumentära inslag och skildrar Bikilas karriär som idrottsman och hans liv som får en tvär vändning.

Regissör är Davey Frankel och i några av rollerna ser vi Rasselas Lakew och svensken Dag Malmberg, som spelar Bikilas svenske tränare (längd 85 minuter).

27 mars Hemsöborna. Strindbergs klassiska skildring av madam Flod, hennes son Gusten, drängen Carlsson och livet på Hemsö, verklighetens Kymmendö i Stockholms skärgård, någon gång vid sekelskiftet 1900. Bengt Lagerkvist är regissör och Sif Ruud och Allan Edvall spelar huvudrollerna i denna filmatisering från 1966 (längd 204 minuter).

Tid: Tisdagar udda veckor 17/1–27/3 kl. 10.00–ca 12.30.
Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.
Avgift: 300 kr.

Nr 9. Filmstudio Fyris, Grupp 2

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi satsningen på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort introduktion. Parallellserie med samma innehåll som Nr 8.

Serieansvariga: **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36.

Program

13 jan. Fröken Julie.

27 jan. Brända av solen.

10 feb. Jean de Florette.

24 feb. Amarcord.

9 mars Atlethen.

23 mars Hemsöborna.

Tid: Fredagar jämna veckor 13/1–23/3 kl. 13.00–ca 15.30.
Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.
Avgift: 300 kr.

Nr 10. Bilden av människan i tro och vetenskap

Bilden av människan är mångfacetterad och i vissa delar även konfliktfylld. Människan och det mänskliga i både forntid och nutid behandlas i denna serie ur perspektiv

som berör flera vetenskaper: religionshistoria, evolutionsbiologi, konstvetenskap, idé- och lärdoms-historia och medicinteknik. I serien ingår ett studiebesök på universitetsbiblioteket, där gamla anatomiska verk ur specialsamlingarna demonstreras, samt ett studiebesök på medicinhistoriska museet. *Serieansvariga:* **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, f.d. överläkare och chefsläkare, Akademiska sjukhuset, tfn 018-12 61 84, 070-374 72 92, och **Nils-Johan Höglund**, med.dr h.c., f.d. överläkare, Sättra Brunn, tfn 018-30 91 85.

Program

19 jan. Carl Reinhold Bråkenhielm, professor i empirisk livsåskådningsforskning, Uppsala universitet.

Människan – Guds avbild?

Människans skapelse och betydelse enligt de stora religionerna.

2 feb. Staffan Ulfstrand, professor em. i ekologisk zoologi, Uppsala universitet. *Homo sapiens – hur vi blev som vi är.*

16 feb. Hedvig Brander Jonsson, docent, Konstvetenskapliga institutionen, Uppsala universitet. *Bilden av människan i konsten.*

1 mars Krister Östlund, fil.dr i latin, 1:e bibliotekarie, Uppsala universitetsbibliotek. *Kunskapen om den mänskliga anatomin.*

15 mars Britt-Marie Karlson, med.dr, överläkare, Kirurgkliniken, Akademiska sjukhuset, och **Rickard Nyman**, adj. professor, överläkare, sektionen för Interventionell Radiologi, BFC/röntgen, Akademiska sjukhuset. *Bilder av människans inre. Ingrepp med hjälp av slangar och fiberoptik ersätter öppen kirurgi.*

29 mars Studiebesök på Uppsala universitetsbibliotek (Carolina Rediviva) i grupper. *Demonstration av äldre anatomiska verk.*

12 april Anders Magnusson, professor i diagnostisk radiologi, Uppsala universitet. *Bilden av den gemenskinliga människan – avbildning med moderna radiologiska tekniker.*

26 april Studiebesök på Medicin-historiska museet i Uppsala i grupper. *Bilder av sjukvården och sjukvårdspersonalen under 100 år.*

10 maj Carl-Magnus Stolt, specialist invärtes sjukdomar, tidigare professor i humanistisk medicin, Karolinska Institutet, Stockholm. *Bilden av läkaren genom tiderna – och bilden av patienten.*

Tid: Torsdagar udda veckor 19/1–10/5 kl. 15.15–16.45. 14 timmar föreläsning samt två studiebesök.
Lokal: Universitetshuset, Sal IX.
Avgift: 450 kr (studiebesöken ingår i avgiften).

Nr 11. Trädgårdskonstens historia

I den här serien skall vi med några nedslag i vår västerländska historia skildra människans förhållande till och syn på naturen – spänningen mellan kulturlandskapet som ideal och den vilda, otuktade naturen. Vi söker trädgårdens vagga runt Medelhavet och i tvåflodslandet under antiken och avslutar med en landning i dagens stadspark. Vad låg bakom människans behov av att odla – att ”kultivera” – markerna och skapa dessa tuktade trädgårdar i alla dess olika former? Vilka syften och vilka stilideal låg bakom skapandet av renässansens och barockens grandiosa trädgårdar? Vad betydde de politiska, samhälleliga och ekonomiska förhållandena för utformningen? Vad låg bakom romantikens svärmeri för den vilda naturen? Och vad betyder parker och trädgårdar för oss idag – i en tid så präglad av den globala miljöförstörelsen? Det är några av de teman och frågor som kan beröras under seriens gång.

Serieansvarig: **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10.

Program

31 jan. Lars Krantz, trädgårdsmästare och designer, skapare av Rosendals och Wij trädgårdar. *Trädgårdens vagga. Antiken och Persien.*

14 feb. Lars Krantz. *Renässansens trädgårdar. "Lägg dina villor på sluttningar med vida utsikter."*

28 feb. Magnus Olausson, docent i konsthistoria, avdelningschef vid Nationalmuseum. *Barockens trädgårdar.*

13 mars Magnus Olausson. *Den engelska parken.*

27 mars Christian Laine, konsthistoriker, arkitekt SAR/MSA. *Idealism och romantik i det nittonde seklet. Parkvandringar i sällskap med Johann Wolfgang von Goethe, furst von Pückler och herrarna Skell och Lenné.*

24 april Lars Johansson, landskapsarkitekt och stadsträdgårdsmästare, tidigare i Göteborg och numera i Uppsala. *Nutidens och framtidens parker.*

Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–24/4 (ej 10/4) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.
Lokal: Universitetshuset, Sal IX (dock Universitetshuset, Sal X 27/3).
Avgift: 300 kr.

Som avslutning på serien anordnas en utflykt 29 maj till Wij trädgårdar i Ockelbo, där vi guidas av Lars Krantz. Kostnader för denna utflykt tillkommer. Utflykten är öppen för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagare i serien. Se vidare under "Resor och studiebesök".

Nr 12. Blott Sverige svenska skogar har!

Vi började vår tillvaro som *Homo sapiens L.* i den afrikanska skogen. Vi har sedan spritt oss runt klotet även till så avlägsna bygder som det landområde vi nu kallar Sverige. Skogen har alltid haft stor betydelse för våra liv. Den täcker i dag ungefär halva Sveriges landareal. Den har försett och förser oss med bränsle, byggnadsmaterial, råmaterial för redskap, böcker, foder för våra husdjur, jakt, avkoppling och mycket annat. Skogens produkter hör fortfarande till våra viktigaste exportvaror. I föreläsningsserien får vi lära oss hur träden fungerar, skogen som

ekosystem, hur den använts förr och nu och mycket mera.

Serieansvariga: Lars Ohlander, docent i växtodlingslära, SLU, tfn 018-32 09 01, och **Lennart Källströmer,** f.d. utbildningsledare, Uppsala universitet, tfn 070-678 73 61.

Program

30 jan. Örjan Kardell, SkogD i agrarhistoria, forskare, Umeå universitet. *Skogshistoria: svenskarna och skogen.*

13 feb. Börje Drakenberg, skogsbiolog. *Träden: arter, botanik, användning.*

27 feb. Jon Ågren, professor i växtekologi, Uppsala universitet. *Skogen som ekosystem, skogstyper, naturreservat.*

12 mars Jan-Erik Nylund, professor i skoglig mikrobiologi, SLU. *Vem råder över min skog? Skogsägaren, politiken och lagen sedan drottning Kristinas dagar.*

26 mars Lars Lönnstedt, professor em. i skoglig företagsekonomi, SLU. *Skogssektorns ekonomiska betydelse.*

23 april Bengt af Klintberg, professor, folklivsforskare. *"Det är så mörkt långt, långt bort i skogen". Om skogen i svensk folklore.*

Tid: Måndagar udda veckor 30/1–23/4 (ej 9/4) kl. 15.15–16.45. 12 timmar.
Lokal: Universitetshuset, Sal IX.
Avgift: 300 kr.

Serien avslutas med en skogsvandring 21 maj (reservtid 28 maj) under ledning av **Roland Hörnfeldt,** jägmästare, universitetsadjunkt, SLU, som visar skog på olika marktyper, skogsavverkning, gallring etc. Ingen avgift. Samling på parkeringsplatsen vid Djupviken kl. 10.00. Egen bil/samåkning eller buss (hållplats för buss 101 UL). Medför enkel matsäck. Hemfärd kl. 14 (buss 13.53).

Nr 13. Kontrasternas Afrika
Afrika är världens näst största kontinent med 900 miljoner invånare i 54 länder. Medierapporteringen om

Afrika handlar ofta om svält, fattigdom, krig och aids. I många länder är dessa gissel en vardaglig erfarenhet, men i skuggan av nyhetsmediernas strålkastare sker en snabb utveckling och några av världens snabbast växande ekonomier finns i Afrika. Serien belyser denna kontrastriska kontinent, vars mångfald och utveckling vi i allmänhet har ganska diffusa uppfattningar om. Föreläsarna, med djupa kunskaper om skilda delar av Afrika, öppnar våra ögon för politik, litteratur och ekonomi i dagens Afrika.
Serieansvarig: Ingrid Åberg, docent i historia, tfn 018-13 63 36.

Program

23 jan. Michael Sahlin, fil.dr, f.d. ambassadör i Ankara, Belgrad, Oslo, 2010–2011 Sveriges särskilda sändebud för fredsprocessen i Sudan. *Sudans delning: ett fredsexperiment i Sudan, i Afrikas Horn, i Afrika.*

6 feb. Michael Sahlin. *Arabvårens betydelse för freden i Mellanöstern och i Afrikas Horn.*

20 feb. Mats Hårsmar, forskare och tf. ledare för globaliseringsklustret vid Nordiska Afrikainstitutet, tidigare chefsanalytiker kring utvecklingsfrågor, UD, fil.dr i landsbygdsutveckling, SLU. *Afrika – framtidens tillväxtmarknader?*

5 mars Stefan Helgesson, professor i engelska, Stockholms universitet, med forskning som till stor del ägnats litteratur från södra Afrika. *Konflikter och längtan: om några aktuella afrikanska författarskap.*

19 mars Sten Rylander, f.d. ambassadör i Angola, Namibia och Zimbabwe. *Zimbabwe – finns det någon ljusning?*

2 april Sten Rylander. *Nelson Mandela och kampen mot apartheid.*

Tid: Måndagar jämna veckor 23/1–2/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.
Lokal: Universitetshuset, Sal IX.
Avgift: 300 kr.

Nr 14. Demokrati på amerikanska

Om det speciella amerikanska systemets framväxt och sätt att fungera – och om valkampen 2012.

Serieansvarig: **Outi Lundén**, f.d. universitetslektor i tillämpad psykologi, tfn 018-10 06 66. Föreläsare är **Axel Hadenius**, professor em. i statsvetenskap, Uppsala universitet och Lunds universitet, och **Erik Åsard**, professor i nordamerikanska studier, Uppsala universitet.

Program

3 feb. Axel Hadenius. *USA:s speciella form av maktindelning: federalt–delstatligt och mellan kongress, president och domstolsväsende.*

17 feb. Axel Hadenius. *De omfattande inslagen av direktdemokrati: folkomröstningar, recall och primärval.*

2 mars Axel Hadenius och Erik Åsard. *Betydande händelser och personer i USA:s politiska utveckling.*

16 mars Axel Hadenius och Erik Åsard. *Amerikanska val, partier och media.*

30 mars Axel Hadenius och Erik Åsard. *Inför valet 2012. Presidentkandidater och den pågående primärvalsomgången.*

13 april Erik Åsard. *Den amerikanska drömmen: frihetslandet och stormaktsrollen.*

Tid: Fredagar udda veckor 3/2–13/4 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Linnéstugan 3/2, övriga tider Universitetshuset, Sal IX.

Avgift: 300 kr.

Nr 15. Finanskriser och krishantering

Vad menas med en finanskris? Varför uppstår de och vilka följer får de? Nästan dagligen möter vi i medierapporteringen begrepp som finanskris, bankkris, valutakris och statsskuldskris och de effekter som drabbar enskilda och samhällen när samhällsekonomin krymper, företag går i konkurs och arbetslösheten ökar. Spekulation och kriser är ingen ny företeelse. I själva verket har finansiella kriser exploderat med jämna mellanrum så länge vi känner vår historia. Serien tar sin utgångspunkt i enskilda människors upplevelser och ställer frågor om främst 1900-talets kriser: Kunde de undvikas? Vilka drabbades? Är Sverige särskilt bra på krishantering? Vad lär vi oss av historien egentligen? *Serieansvarig:* **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36.

Program

26 jan. Håkan Lindgren, professor em. i ekonomisk historia, Handelshögskolan, Stockholm. *Kreugerkraschen och 1930-talskrisen.*

9 feb. Axel Hagberg, fil.dr i ekonomisk historia, forskare vid Institutet för ekonomisk historisk och företagshistorisk forskning, Handelshögskolan, Stockholm. *Svensk bankkrishantering från 1870-till 1990-tal.*

23 feb. Tom Petersson, docent i ekonomisk historia, Uppsala universitet. *Finansiella entreprenörer från 1600-talet till våra dagar.*

8 mars Bo Lundgren, riksgäldsdirektör, f.d. skatteminister och biträdande finansminister, hedersdoktor vid Ekonomihögskolan, Lunds universitet. *Krishantering i praktiken.*

22 mars Kristina Lilja, fil.dr i ekonomisk historia, universitetslektor, Uppsala universitet. *Konsumtion och sparande – två sidor av samma mynt.*

19 april Hans Sjögren, professor i ekonomisk historia och institutionell ekonomi, Linköpings universitet, adjungerad professor och föreståndare vid the Institute for Economic and Business History Research, Handelshögskolan, Stockholm. *Vad händer efter en finanskris? Sammanfattande diskussion om historiska erfarenheter av finanskriser och krishantering.*

Tid: Torsdagar jämna veckor 26/1–19/4 (ej 5/4) kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Tovensalen 26/1, 22/3, Universitetshuset, Sal IX 9/2, 23/2, 8/3, Universitetshuset, Sal X 19/4. *Avgift:* 300 kr.

Studiecirklar

Hur anmäler man sig? Se sista sidan i programmet.

Varje cirkelträff omfattar 2x45 minuter, där ej annat anges.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 16. Filosofiska tankar

Bengt Holmberg, fil.lic., f.d. gymnasielärare, tfn 018-30 20 09. Vi bekantar oss något med de mest namnkunniga tänkarna i den västerländska filosofihistorien från Platon till Heidegger. Som kursbok använder vi Gunnar Fredriksson ”25 filosofer” (första upplagan ”20 filosofer” går också bra). Fristående fortsättning från höstterminen 2011.
Tid: Måndagar jämna veckor 23/1–2/4 kl. 12.45–14.15. 12 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 300 kr.

Nr 17. Världsreligionerna idag – Guds återkomst

Bo Nylund, teol.dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82. Cirkeln avser att belysa de centrala föreställningarna i de stora tanke-system som brukar kallas de fem världsreligionerna. Vi skall också samtala om vad religion är utifrån några klassiska försök att definiera begreppet. Den mångtydiga roll som religionerna spelar i nutiden skall belysas med exempel från olika delar av världen.
Tid: Tisdagar jämna veckor 24/1–3/4 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 300 kr.

Nr 18. Tro och vetande genom seklerna

Bo Nylund, teol.dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82. Inom cirkelns ram samtalar vi om tro och vetande främst under 1800- och 1900-talen. Då beaktas bl.a. de nya perspektiv som öppnades av den biologiska vetenskapen alltsedan

Darwin och genom 1900-talets framsteg inom fysiken. Den kritiska källforskningens påverkan på teologin studeras liksom den religionskritik som förs fram av marxismen. Dessutom tar vi upp Sigmund Freuds psykoanalytiska teori om gudstrons uppkomst och den religionskritik som uttrycks av vissa existentialistiska filosofer.
Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–10/4 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 300 kr.

Nr 19. Jungfru Maria – i konsten, i musiken, i myten, i kulturen.

Jörn Johanson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11. Bibelns berättelser om Maria är ytterst knapphändiga. Andra texter är desto mer omfattande: legender, dikter, folkvisor, liturgiska texter, böner o.s.v. Varje tids bild- och tonkonstnärer har på olika sätt blivit inspirerade av Bibelns, mytens och legendens Maria. Maria har under mycket lång tid varit i centrum för många människors andaktsliv och hon har varit den självklara förebilden för fromma människor. Att följa framväxten av myten om Maria ger många inblickar i både den religiösa utvecklingen och den konstnärliga utvecklingen under många århundraden. Av det enorma material, som finns om Maria, väljs bild- och musikexempel främst från Europa under medeltid och renässans.
Tid: Onsdagar varje vecka 7/3–18/4 (ej 4/4) kl. 9.00–10.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 300 kr.

Nr 20. Vadstena, ett svenskt kulturcentrum kring den heliga Birgitta

Jörn Johanson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11. Miljön i Vadstena är välbevarad och ger en god inblick i det medeltida Sverige. Vi fördjupar oss i:
– Historia kring Vadstena och Birgitta
– Konstimporten till Vadstena
– Vadstena som kulturcentrum
– Klostermuseets berättelse om klostrets framväxt
– Klosterliv, då och nu
– Tidegärdstexter från Birgitta och hennes biktfäder
– Klostrets medeltida dagbok berättar
– Internationella kontakter
Cirkeln har samma innehåll som föregående termin.
Tid: Onsdagar varje vecka 25/4–30/5 kl. 9.00–10.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 300 kr.

En resa till Vadstena ordnas 1/6–2/6. Kostnader för denna resa tillkommer. Resan är öppen för alla USU:s medlemmar, men företräde ges för deltagare i cirkeln. Se vidare under ”Resor och studiebesök”.

LITTERATUR, KONST OCH MUSIK

Nr 21. Kvinnans villkor, Grupp 1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43. Vi läser verk av sex olika författare från skilda tider och diskuterar kvinnans villkor. Deltagarna ombeds att till första sammankomsten läsa August Strindberg "Giftas 1". Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 22.
Tid: Onsdagar udda veckor 29/2–9/5 kl. 12.45–14.15. 12 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 300 kr.

Nr 22. Kvinnans villkor, Grupp 2

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 21.
Tid: Onsdagar jämna veckor 22/2–2/5 kl. 12.45–14.15. 12 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 300 kr.

Nr 23. Skrivarstuga

Kia Sjöström, psykolog, tfn 018-30 13 36. Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva och att lyssna på andras texter. Skrivarstugan kan ge tips och inspirera, men du är fri att skriva om allt möjligt som ger skrivarlust, t.ex. barndomen, livserfarenheter, kåserier, fria fantasier... Prosa eller poesi! Tag

med något som du skrivit, som du vill läsa upp för oss. Fristående fortsättning från föregående termin.
Tid: Tisdagar udda veckor 31/1–27/3 kl. 12.45–14.45. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln.
Avgift: 300 kr.

Nr 24. Akvarellmålning, Grupp 1

Dirk Fock, konstnär, tfn 018-12 88 93 eller 070-874 45 84. Akvarellmålning för dem som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Om lokalen är tillgänglig den aktuella dagen ställer vi ut våra alster i Missionskyrkans galleri i samband med terminsavslutningen. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 25.
Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1–4/4 kl. 9.15–11.45. 18 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 450 kr.

Nr 25. Akvarellmålning, Grupp 2

Dirk Fock, konstnär, tfn 018-12 88 93 eller 070-874 45 84. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 24.
Tid: Onsdagar jämna veckor 25/1–4/4 kl. 12.15–14.45. 18 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 450 kr.

Nr 26. Teckning

Christer Kempe, konstnär och bildpedagog, tfn 018-71 35 15. Figur- och frihandsteckning kombinerat med akvarell.
Tid: Tisdagar jämna veckor 24/1–3/4 kl. 11.00–13.30. 18 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 450 kr.

Nr 27. Psalm och andlig visa

Kerstin Berglund, kantor, f.d. kyrkoherde, tfn 018-50 42 22. Gamla och nya psalmer och visor. Rika tillfällen till sång. Fristående fortsättning från föregående termin.
Tid: Tisdagar udda veckor 17/1–27/3 kl. 10.00–11.30. 12 tim.
Lokal: Vindhems kyrkan, Vindhemsg. 9.
Avgift: 300 kr.

Nr 28. Sången i kroppen – körsång för alla

Gina van Dam, körledare och sångpedagog, tfn 070-994 23 03. Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen! Att sjunga är friskvård på hög nivå.
Tid: Varje onsdag 25/1–18/4 (ej 4/4) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.
Avgift: 600 kr.

SAMHÄLLSVETENSKAP OCH JURIDIK

Nr 29. Estland – okänt, nära grannland

Bengt Kettner, fil.mag.,
tfn 018-23 64 11.

Cirkeln är en fristående fortsättning av höstens studiecirkel. Vi behandlar nu esternas kamp för en egen nation, mellankrigstiden, 2:a världskrigets ockupationer och sovjettiden, samt hur självständigheten återvanns. Vi studerar det nutida Estland, med nedslag i landets geografi och natur, folk, språk och religioner, politik och ekonomi, näringsliv, litteratur, konst och körmusik. Varje träff illustreras med bildspel. Som en röd tråd följer vi esternas märkvärdiga historia, om ett litet folk som övervunnit åtta sekler av nästan oavbruten grym exploatering under främmande herrars fram till dagens

självständiga Estland. Kursmaterial: Per Lindström "Lär känna Estland" (2008) samt cirkelledarens kopior. Materialkostnad cirka 300 kr.

Tid: Onsdagar udda veckor 1/2–11/4 kl. 13.15–15.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.
Avgift: 450 kr.

En resa till Tallinn och ev. Haapsalu planeras i april-maj 2012 (totalt 5 dagar). Kostnader för denna resa tillkommer.

Nr 30. Äta rätt rätt

Lillemor Abrahamsson, fil.dr,
f.d. universitetslektor i näringslära och dietetik, läroboksförfattare,
tfn 018-13 48 09, 070-471 19 43.

Ett problem när det gäller att äta rätt är att det kan göras på många sätt och ha olika syften. I vårt land har vi

som individer stora valmöjligheter när det gäller att äta och många intressenter ger i media råd om bästa maten. I cirkeln kommer vi att ta upp ämnen som rör mat och hälsa utifrån deltagarnas intresse. Vi följer det som är aktuellt inom media och inom vetenskapen. Det kan gälla balansen mellan protein, fett och kolhydrater. Får vi tillräckligt med vitaminer och mineralämnen? Behövs tillskott i form av preparat? Deltagarna är välkomna att själva föreslå frågor att granska och diskutera.

Tid: Måndagar jämna veckor
23/1–2/4 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

NATURVETENSKAP, MEDICIN OCH TEKNIK

Nr 31. Bilen, biffen och bostaden – klimatfrågan i vardagen

Per Abenius, civilingenjör, certifierad energiexpert, tfn 018-50 27 06. Varje svensk bidrar genom sin livsstil och konsumtion med 7–8 ton CO₂ per år till atmosfären. I en uthållig värld beräknas en utsläppsnivå av ca 1 ton/person och år göra att koldioxidhalten i atmosfären planar ut och den globala uppvärmningen bromsas. I fem sammankomster diskuterar vi hur detta kan gå till. Vi använder oss av publicerade uppgifter om hur vi påverkar genom vårt sätt att förflytta oss (bilen), vad vi äter (biffen) och hur vi bor (bostaden). Vi skaffar oss information om hur ny teknik hjälper oss att nå målet. Vi diskuterar också utifrån ett nyligen genomfört försök, där en familj under 6 månader fick försöka leva ett "one tonne life". Slutligen kopplar vi ihop detta med de åtaganden som Sverige tagit på sig inom EU-samarbetet.
Tid: Måndagar udda veckor
30/1–26/3 kl. 10.30–12.00. 10 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 300 kr.

Nr 32. Fåglar under våren

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 0171-46 30 39, mobil 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus, och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Både nybörjare och mer vana är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma, varma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Måndag 19/3 kl. 12.45–14.15.
Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

29/3 kl. 8.00–11.00. Hågadalen – Nästen

16/4 kl. 13.00–16.00. Hjalstaviken

4/5 kl. 6.00–10.00. Fånö bokskog

14/5 kl. 6.00–10.00. Biskops Arnö

25/5 kl. 6.00–11.00. Ledskär

11/6–12/6 kl. 22.00–1.00. Fyriskan

Lokal: Storgatan 11 den 19/3, därefter utomhus.

Avgift: 600 kr.

Nr 33. Vår fåglar

Bo Tallmark, f.d. universitetslektor i ekologi, tfn 018-52 79 82, 0730-50 49 07.

Vi träffas första gången inomhus, och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Både nybörjare och mer vana är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma, varma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Tid: Måndag 19/3 kl. 12.45–14.15.

Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursion ändras tiden):

3/4 kl. 9.00–12.00. Kung Björns hög, Hågadalen

16/4 kl. 9.00–12.00 Övre Föret,

Fågeltornet, västra sidan

25/4 kl. 8.00–11.00. Dalkarlskärret

9/5 kl. 7.00–11.00. Hjalstaviken

Samling parkeringen ICA Väst

25/5 kl. 7.00–11.00 Varggropen,

Vendelsjön. Samling parkeringen

Scandic Nord

Lokal: Storgatan 11 den 19/3, därefter utomhus.

Avgift: 600 kr.

Nr 34. Mac OS X – fortsättning

Bertil Eriksson, IT-ansvarig USU, tfn 018-13 65 20.

Fortsättning för dig som har grundläggande kunskaper om Mac och operativsystemet Leopard men vill lära dig mera. Vi förfogar inte över någon utbildningslokal med datorer, varför det är önskvärt att du tar med en egen Mac-dator (MacBook eller iMac). Denna måste ha Mac OS X Leopard men helst Snow Leopard installerad. Vi kommer bl.a. att repetera och fördjupa kunskaperna om bildredigering (iPhoto) och göra enkla bildspel (iDVD) samt bränna CD/DVD-skivor, ladda ner och installera program som vi hämtar från nätet (till exempel Spotify och Skype). Blir det tid över kan vi titta

på några av alla program som följer med Mac-datorerna, såsom iTunes (musik), Förhandsvisning, App Store (köpa program) mm.

Tid: Varje fredag 27/1–17/2 kl.

9.00–12.00. 16 tim.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 35. Digitala bilder med Kalle

Kalle Onsbacke, datalärare vid Folkuniversitetet, tfn 018-35 13 67, 070-865 41 34.

Lär dig mer om hantering av bilder i datorn. I cirkeln ingår att

- överföra från din kamera och internet till datorn
- skapa mappar och få ordning på dina bilder
- göra backup och säkerhetskopiera

– göra fotoalbum och redigera bilder i Word och bildbehandlingsprogram
– återskapa och snygga till gamla bilder från t.ex. dia i en filmskanner
– göra ett bildspel i datorn.

De datorer som används är Folkuniversitetets datorer (ej Macintosh) och undervisningen sker i operativsystemet Windows 7. Tag gärna med din digitalkamera med sladdar och bruksanvisning.

Tid: Varje tisdag 31/1–3/4 kl. 16.15–17.45. 20 timmar.

Lokal: Folkuniversitetet, Bergsbrunnagatan 1.

Avgift: 850 kr.

SPRÅK

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för att beskriva innehållet i sina språkcirklar är en modifiering av Europarådets nivåskala för språkstudier. Svårighetsnivån markeras med en till fem stjärnor. Under varje nivå beskrivs i stora drag dels de förkunskaper en deltagare förväntas ha vid studiernas början, dels de kunskaper och färdigheter hon eller han förväntas tillägna sig under cirkelarbetets gång. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. Beträffande nivåskalan för latin och klassisk grekiska, som ju inte längre talas, kan de olika nivåbeskrivningarna endast delvis tillämpas. Läs därför beskrivningarna under dessa cirklar för att se vad som gäller. Den som är osäker om cirkelns innehåll kan ta direkt kontakt med cirkelledarna.

Nivå 1 (*)

Deltagarna har inga eller mycket ringa förkunskaper.

- De lär sig under cirkelarbetet att förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt. Orden och fraserna är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.
- Deltagarna deltar själva i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor som gäller för dem välbekanta ämnen.
- De lär sig att muntligt beskriva t.ex. var de bor och personer de känner.

Nivå 2 (**)

Deltagarna har när de kommer till cirkeln ett enkelt förråd av ord och fraser som de kan använda i enkla situationer.

- De ökar under cirkelarbetet gradvis sitt ord- och frasförråd så att de kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – det kan t.ex. gälla hem, möbler och matvanor men också områden som shopping, kommunikationer och väderlek.
- De kan presentera sig själva och andra människor. De kan berätta om och beskriva händelser i vardagslivet och redogöra för sin egen utbildning.

- De lär sig att arbeta med texter som går ut på att hämta information t.ex. i annonser, prospekt, menyer, tidtabeller. De läser enkla berättelser.
- De kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå 3 (***)

Deltagarna har de kunskaper och färdigheter som beskrivs i nivå 2 och riktar under cirkelarbetet in sig på de färdigheter som beskrivs nedan.

- Deltagarna kan förstå innehållet i sådant stoff som de kan möta i sitt yrkesliv eller vid resor i och utanför det egna landet.
- De kan återberätta något de läst eller hört.
- Deltagarna samtalar relativt flytande och kan ta aktiv del i en diskussion.
- De kan läsa och tillgodogöra sig artiklar som behandlar ämnesområden som de känner till och som är skrivna på ett någorlunda lättbegripligt språk. De kan läsa och förstå enklare litterär prosa.
- De kan skriva personliga brev och sammanhängande texter från egna intresseområden.

Nivå 4 (****)

Deltagarna har de kunskaper och färdigheter som beskrivs i nivå 3 och riktar vid cirkelarbetet in sig på de färdigheter som beskrivs nedan.

- De kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga föreläsningar om för dem själva välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- De kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- De deltar aktivt i en diskussion och kan förklara och försvara sina åsikter.
- De läser och förstår sakprosatexter och skönlitteratur som ligger på en inte alltför avancerad nivå.
- De kan skriva sammanhängande texter från egna intresseområden.

Nivå 5 (*****)

Deltagarna har när de går in i cirkelarbetet de färdigheter som beskrivs i nivå 4. De känner sig

relativt hemma i språket och önskar under cirkelarbetet förbättra sina goda och allsidiga språkfärdigheter.

- Deltagarna kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning. Det innebär bl. a. att de utan större ansträngning förstår TV-program och filmer.
- De talar språket flytande och uttrycker sig klart och nyansrikt vid egna framställningar och i samtal och diskussioner.
- De läser och förstår långa och komplexa texter både på sakprosans och på skönlitteraturens områden.
- De kan skriva recensioner av litterära verk och av artiklar på sakprosa.

Nr 36. Engelska ***

Gösta Stolpe, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-50 42 14. Vi läser en antologi med moderna engelska noveller, eventuellt en roman innehållande modern engelskspråkig prosa. Vissa grammatiska övningar enligt deltagarnas önskemål och behov.
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 37. English: Language and Literature ****

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43. Vi läser texter i Alderborn-Ågren "English your way" och tidningar och diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet. Nya medlemmar hälsas välkomna!
Tid: Varje onsdag 22/2–9/5 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 38. English *****

Richard Glover, universitetslärare i engelska, tfn 018-38 03 13. We shall conclude our discussion of Othello and then turn to two of Shakespeare's Roman plays. We shall begin with a close reading of

Julius Caesar and after that prepare the ground for a study of Antony and Cleopatra. Our reading will involve exploration of the characters, themes and the language of the dramas.
Tid: Varje onsdag 25/1–28/3 (ej 22/2) kl. 12.45–14.15. 18 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 450 kr.

Nr 39. Franska *

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.
Nybörjarcirkel (första terminen) med inriktning på vardagsfraser och enkla samtal om vardagen. Målet är att skaffa ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Grammatikgenomgångar med övningar, muntliga och skriftliga. Hörövningar. Kurslitteratur: "Un air de Paris".
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 14.45–16.15. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 40. Franska *

Eva Wockelberg, fil.mag., språklärare, tfn 018-50 01 70.
Fjärde terminen. Samtalsträning i bundna och fria dialoger. Avlyssning av vardagsspråk i inspelat material. Träning att på enkel franska sammanfatta innehållet i för stadiet anpassad text. Fördjupning inom ämnesområden valda av deltagarna, t.ex. politik, miljö. Systematisk genomgång av basgrammatik. Kurslitteratur: "Génial 2" samt material ur svensk och fransk press.
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 9.15–10.45. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Arken jämna veckor, Missionskyrkan, Utsikten udda veckor.
Avgift: 600 kr.

Nr 41. Franska **

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-5685485.
Cirkeln inriktar sig på fördjupad träning i att tala, höra, läsa och skriva, utökat ord- och frasförråd, fördjupade grammatikövningar, muntliga och skriftliga. Fria och bundna dialoger, parövningar, hörförståelseövningar. Sång och

musik. Kultur och samhälle. Tidningstexter. Kurslitteratur: "Grande Escalade 3".
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 13.00–14.30. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 42. Franska *** Grupp 1

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.
Fördjupad träning i att tala, höra, läsa samt i viss utsträckning skriva. Fria och styrda dialoger, samtal om kända ämnen och aktuella händelser i målspråksländerna, samtal kring lästa texter, bildbeskrivningar, sammanfattningar, individuella muntliga framställningar. Hörförståelse, nyhetssändningar, övningar via internet, sång, film. Ordkunskap och ordbildning. Grammatik. Realia. Skönlitteratur. Tidningstext. Visning av fransk konst på Nationalmuseum (kostnad tillkommer). Kurslitteratur: Roman/noveller/andra texter som bestäms av gruppen, Bonniers franska grammatik, omfattande stencilerat material. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 43.
Tid: Varje onsdag 25/1–18/4 (ej 4/4) kl. 14.30–16.00. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 43. Franska *** Grupp 2

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.
Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 42.
Tid: Varje onsdag 25/1–18/4 (ej 4/4) kl. 12.45–14.15. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 44. Franska ****

Eva Wockelberg, fil.mag., språklärare, tfn 018-50 01 70.
Cirkeln syftar till att stärka deltagarnas förmåga att självständigt uttrycka sig muntligt i referat och diskussioner. Skönlitterära texter samt sakprosa väljs i samråd med deltagarna. Material ur fransk press ger orientering om kultur, vardagsliv och politik samt utgör underlag för fördjupade kunskaper i ordbildning och härledning av ord. Skriftliga

översättningsövningar svenska – franska.
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 45. Franska ****

Philippe Collet, lärare i franska, tfn 018-50 64 47.
Deltagarna väljer en artikel i en tidning på franska som presenteras. Vi läser och diskuterar den tillsammans. Vi ser en film textad på franska och olika inspelningar från TV5/France2. Kursbok väljs i samråd med deltagarna vid cirkelns början.
Tid: Varje tisdag 17/1–8/5 (ej 3/4) kl. 11.00–12.30. 30 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 750 kr.

Nr 46. Franska *****

Philippe Collet, lärare i franska, tfn 018-50 64 47.
Deltagarna väljer själva ett textutdrag som de presenterar och diskuterar med de andra deltagarna. Tillsammans läser vi artiklar från den franska pressen och ser videoinspelningar från TV5/France 2. Kursbok väljs i samråd med deltagarna vid cirkelns början.
Tid: Varje tisdag 17/1–8/5 (ej 3/4) kl. 9.15–10.45. 30 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 750 kr.

Nr 47. Franska *****

Yaga Sosnowska, lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 018-55 28 92.
Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.
Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Arken jämna veckor, Missionskyrkan, Utsikten udda veckor.
Avgift: 600 kr.

Nr 48. Grekiska, klassisk **

Gunnel Eriksson, f.d. gymnasielektor, tfn 0171-47 60 89.
Grekisk grammatik repeteras och

befästs. Läsning av texter från olika epoker och genrer. Grekisk historia och kultur från forntid till hellenismens slut. Grundbok: Staffan Edmar "Från alfa till Antigone", som kompletteras med valda texter.

Tid: Varje onsdag 25/1–18/4 (ej 4/4) kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsg. 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 49. Italienska * Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Fjärde terminen. Kursbok bestäms i samråd med deltagarna vid cirkelns början.

Tid: Varje torsdag 23/2–24/5 (ej 5/4, 17/5) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 50. Italienska * Grupp 2

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Fjärde terminen. Kursbok bestäms i samråd med deltagarna vid cirkelns början.

Tid: Varje torsdag 23/2–24/5 (ej 5/4, 17/5) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 51. Italienska **

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Vi fortsätter i "Prego 2". Vi repeterar grammatik och inriktar oss på vardagsfraser och enkla samtal.

Målet är att utöka ordförrådet, hörförståelsen och att öva upp ett gott uttal. Deltagarna får öva sig i att uttrycka sig genom att göra enkla presentationer. Vi lyssnar på italiensk musik.

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 52. Italienska * Grupp 1**

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Vi avslutar "Prego 2" och läser sedan en easy reader som vi väljer tillsammans i början av kursen. Vi

diskuterar boken och andra aktuella ämnen. Vi tar också upp grammatiska problem och övar uttal och förbättrar ordförrådet. Deltagarna får öva sig muntligt genom att göra presentationer. Vi lyssnar på italiensk musik och ser delar av en italiensk film. Cirkeln liknar måndagscirkeln, se nedan.

Tid: Varje onsdag 25/1–11/4

kl. 8.45–10.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 53. Italienska * Grupp 2**

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Vi läser easy reader-utgåvan av Susanna Tamaros "Va dove ti porta il cuore" som vi diskuterar. Vi tar även upp andra aktuella ämnen till diskussion och grammatiska problem vid behov. Målet är att också öva uttal och förbättra ordförrådet. Deltagarna får öva sig muntligt genom att göra egna presentationer. Vi lyssnar på italiensk musik och ser delar av en italiensk film. En cirkel som har stora likheter med onsdagscirkeln, men som har kommit något längre.

Tid: Varje måndag 23/1–16/4 (ej 9/4) kl. 10.30–12.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 54. Italienska ***

Eva Linderöth, fil.mag., f.d.
gymnasielärare, tfn 018-21 89 18.

Vi avslutar Niccolò Ammaniti "Io non ho paura", Einaudis förlag. Gruppen väljer därefter tillsammans vad som skall läsas. Vi diskuterar och gör korta skriftliga presentationer och kommentarer till innehållet eller till aktuella händelser. Deltagarnas egna önskemål och förslag välkomnas. Vi använder "Modern italiensk grammatik" vid behov.

Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 55. Italienska ****

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Vi läser en modern italiensk roman. Vi diskuterar och kommenterar det vi läser. Deltagarna får också öva sig på att uttrycka sig muntligt genom egna presentationer av olika ämnen. Vi tar upp aktuella ämnen och diskuterar även grammatik vid behov. Cirkelns mål är att utöka ordförrådet, förbättra uttal och förmågan att uttrycka sig.

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4

kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 56. Italienska *****

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand.,
språklärare och sångerska,
tfn 018-20 13 51.

Konversation och diskussion på italienska. Vi läser en italiensk roman som vi diskuterar och kommenterar. Vi diskuterar också aktuella ämnen inom politik, samhälle och kultur. Deltagarna gör muntliga presentationer av olika ämnen. Cirkelns mål är att utvidga ordförrådet, finslipa uttal och ge deltagarna möjlighet att öva sin förmåga att uttrycka sig.

Tid: Varje onsdag 25/1–11/4 kl. 15.00–16.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 57. Känn på Kina – språk och kultur i praktiken

Kerstin Wall, fil.dr i romanska
språk, tfn 018-12 56 38.

Vi går igenom grunderna i det kinesiska språkets uttal, struktur och skrift. Kinesisk kultur tas upp i anslutning till det språkliga innehållet. Vi övar enkla turistfraser tillsammans med Gueibau Lin, volontär med kinesiska som modersmål. Som avslutning lagar vi en kinesisk lunch tillsammans med Xinya Geijer. Kurslitteratur: omfattande stencilerat material, valfri svensk-kinesisk parlör.

Tid: Varje torsdag 26/1–1/3 kl. 10.45–12.15, samt söndag 4/3 kl. 11–14. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11. Matlagningen äger rum i Stenhagenskolans skolkök 4/3.

Avgift: 450 kr. Kostnad för mat och kurslitteratur tillkommer.

En resa till Kina ordnas 28/3–7/4. Resan är öppen för alla USU:s medlemmar, men företrädare ges för deltagare i cirkeln. Se vidare under ”Resor och studiebesök”.

Nr 58. Latin *

Jan-Åke Sääf, fil.mag.,
tfn 076-787 71 87 eller 018-13 26 15.
Andra terminen. Fortsatt inriktning på grundläggande formlära. Basordförråd med fokus på det som lever kvar i moderna språk. Lättare, något tillrättalagda texter. Övnings- och tillämpningsuppgifter. Latinska citat, sentenser, bevingade ord. Allmän språkvetenskap. Realia och kulturhistoriska inslag. Etymologiska utblickar. Kursbok är Staffan Edmar "Vivat lingua Latina!"
Tid: Varje onsdag 25/1–25/4 (ej 8/2, 4/4) kl. 08.45–10.15. 24 timmar.
Lokal: S:t Olofsgatan 11, 2 tr.
Avgift: 600 kr.

Nr 59. Latin **

Jan-Åke Sääf, fil.mag.,
tfn 076-787 71 87 eller 018-13 26 15.
Fördjupat fokus på formlära och syntax, konsolidering och utvidgning av ordförrådet. Latinets fortlevnad i moderna språk. Allmän språkvetenskap. Texter av något högre svårighetsgrad. Tillämpningsövningar. Sentenser, citat, bevingade ord. Realia, kultur- och litteraturhistoriska inslag. Kursbok är Staffan Edmar "Vivat lingua Latina!" samt Erik Tidner "Latinsk grammatik". Ahlberg-Lundqvist-Sörbom "Latinsk-svensk ordbok" rekommenderas.
Tid: Varje onsdag 25/1–25/4 (ej 8/2, 4/4) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: S:t Olofsgatan 11, 2 tr.
Avgift: 600 kr.

Nr 60. Latin ***

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.
Översättning och analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, historia, samhälle – från klassisk, efterklassisk och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax och textanalys, övergripande repetition av formlära. Viss översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning.

Etymologi. Latin i moderna språk. Latinets roll i Europa. Medicinskt och naturvetenskapligt latin. Historia, samhälle, filosofi, konst, arkitektur, bl.a. via internet. Sentenser och citat. Kurslitteratur: Staffan Edmar "Vivat litteratura latina", Tore Jansson "Latin", valfri grammatik, valfritt lexikon, omfattande stencilerat material.
Tid: Varje torsdag 26/1–19/4 (ej 5/4) kl. 9.00–10.30. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten 26/1, 2/2,
övriga tider Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 61. Latin ****

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98.
Översättning och analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, historia, samhälle – från klassisk, efterklassisk och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på fördjupad syntax och textanalys. Repetition av formlära enligt önskemål. Viss översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning. Etymologi. Latin i moderna språk. Latinets roll i Europa. Historia, samhälle, dagligt liv, filosofi, konst, arkitektur, bl.a. via internet. Sentenser och citat. Kurslitteratur: Tore Jansson "Latin", valfri grammatik, valfritt lexikon, omfattande stencilerat material.
Tid: Varje torsdag 26/1–19/4 (ej 5/4) kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten 26/1, 2/2, övriga tider Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 62. Meänkieli I

Erling Wande professor em. i finska, tfn 018-46 15 47.
Cirkeln inleds med en beskrivning av meänkielis ställning som minoritetsspråk i Sverige. En kort översikt över meänkielis språkhistoriska utveckling och senare historia ges, vidare även en presentation av meänkielis olika dialektområden. Därefter kommer varje undervisningstillfälle att innehålla en genomgång av drag i meänkielis ordförråd och grammatiska struktur med efterföljande övningar. Huvudbok är

Bengt Pohjanen & Eeva Muli "Meänkieli rätt och lätt", Barents Publisher, 2. uppl. 2007.
Tid: Varje onsdag 25/1–7/3 (ej 22/2) kl. 15.00–16.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 300 kr.

Nr 63. Meänkieli II

Erling Wande, professor em. i finska, tfn 018-46 15 47.
Cirkelns syfte är att ge fördjupade kunskaper i meänkielis grammatik och ordförråd samt orientering i den sakprosa och skönlitteratur, som publicerats på meänkieli under de senaste decennierna (Pohjanen, Niemi i översättning, Kerstin Johansson, Bengt Kostenius m.fl. texter ur antologin "Meänkieltä"). Även äldre texter kommer att tas upp (Keksi, Snells Kamaripirtiltä, Juntin talo). Huvudbok är Bengt Pohjanen & Eeva Muli "Meänkieli rätt och lätt", Barents Publisher, 2. uppl. 2007.
Tid: Varje onsdag 14/3–18/4 kl. 15.00–16.30. 12 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 300 kr.

Nr 64. Spanska *

Ann-Christine Karén, fil.mag. i spanska och franska, f.d. gymnasielärare, tfn 0730-42 85 59.
Andra terminen. Fokus ligger på inläring av grundläggande vanliga ord och fraser samt kommunikativ praktik genom lätta texter och enkla samtal samt realia om Spanien och Latinamerika. Textbok: "Buena idea I, Libro de textos" och "Buena idea I, Libro de trabajo".
Tid: Varje tisdag 24/1–10/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 65. Spanska **

Anders Fredholm, fil.kand. i spanska och engelska, tfn 070-661 14 72, e-post anders.fredholm@globalnet.net.
Fortsatt inläring av grundläggande vanliga ord och fraser, kommunikativ praktik genom något svårare texter och samtal i nutid, framtid och närmaste dåtid samt realia om Spanien och Latinamerika. Textbok: Waldenström, Westerman, Wik-

Bretz "Caminando 2".

Tid: Varje tisdag 24/1–17/4 (ej 13/3)
kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 66. Spanska **

Roberto Alonso de la Torre,
gymnasielärare, tfn 073-687 19 93
(helst efter kl. 16).

Fokus ligger på inläring av
allmänna ord och fraser samt
kommunikativ praktik genom något
svårare texter och samtal uttryckta i
nutid, framtid och dåtid
Kurslitteratur: Waldenström,
Westerman, Wik-Bretz "Caminando
3".

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4

kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsgatan 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 67. Spanska ***

Roberto Alonso de la Torre,
gymnasielärare, tfn 073-687 19 93
(helst efter kl. 16).

Cirkeln inriktar sig på utökat ord-
och frasförråd samt träning i att
beskriva och berätta om både
vardagliga situationer och andra för
deltagaren bekanta områden.
Kurslitteratur: Waldenström,
Westerman, Wik-Bretz "Caminando
4".

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4

kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsgatan 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 68. Spanska ****

Roberto Alonso de la Torre,
gymnasielärare, tfn 073-687 19 93
(helst efter kl. 16).

Cirkel med inriktning på att bygga
vidare på den kommunikativa
förmågan, med betoning på att
samtala, genom att utöka ord- och
frasförrådet samt träna sig i att agera
i vanliga situationer och händelser
som rör allmänna områden.

Kurslitteratur bestäms i samråd med
deltagarna vid cirkelns början.

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: S:t Olofsgatan 11, 2 tr.

Avgift: 600 kr.

Nr 69. Deutsch im Alltag ** Grupp 1

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i
tyska, tfn 018-21 49 81.

Tyska i vardagslag. Cirkeln är främst
inriktad på muntlig kommunikation
och på att bygga upp ett praktiskt
och användbart ordförråd.

Parallellcirkel med samma innehåll
som Nr 70.

Tid: Varje onsdag 25/1–11/4

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 70. Deutsch im Alltag ** Grupp 2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i
tyska, tfn 018-21 49 81.

Parallellcirkel med samma innehåll
som Nr 69.

Tid: Varje onsdag 25/1–11/4

kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 71. Deutsch im Alltag ***

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i
tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi läser och diskuterar texter från
olika ämnesområden. Tonvikt på
ordförråd och muntlig kommuni-
kation, men även en del skriftlig
produktion.

Tid: Varje tisdag 24/1–10/4

kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 72. Deutsch – Gestern und Heute ****

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i
tyska, tfn 018-21 49 81.

Vi studerar texter från olika tider och
ämnesområden och tar upp realia i
anslutning till det lästa. Uppläggning
av cirkeln och val av material sker i
samråd med deltagarna.

Tid: Måndagar udda veckor

30/1–23/4 (ej 9/4) kl. 12.45–14.15.
12 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 300 kr.

FOLKUNIVERSITETETS KURSER I UPPSALA

Folkuniversitetet i Uppsala, FU, erbjuder USU:s medlemmar att delta i FU:s kurser med 10 procents rabatt. Kurskatalog kan hämtas på FU:s expedition, Portalgatan 2 A, Uppsala. Utbildningsinformation på nätet: www.folkuniversitetet.se/upsala. Vid anmälan anges medlemskap i USU.

UNIVERSITETSKURSER VID UPPSALA UNIVERSITET

Uppsala Senioruniversitet vill erinra om det fantastiska utbud av kostnadsfria kurser som erbjuds av Uppsala universitet för dem som har slutbetyg från gymnasieskola eller har grundläggande behörighet enligt den s.k. 25:4-regeln, dvs. är äldre än 25 år och har förvärvsarbetat på halvtid i minst fyra år före den 1 juli 2008 samt har styrkta kunskaper i engelska och svenska.

Studiernas omfattning anges i högskolepoäng, hp, där 1,5 hp motsvarar en veckas heltidsstudier. En termins heltidsstudier, alltså 20 veckor, ger 30 hp. Uppsala universitet ger också ett stort antal sommarkurser.

All information om kurser, lediga platser, etc. finns på www.uu.se/utbildning.

Anmälan till kurserna görs via internet på www.studera.nu eller via pappersblankett. Sista anmälningssdag är 15 april 2012 för höstterminens kurser. Anmälningstiden för kurserna under vårterminen 2012 har gått ut, men det kan finnas kurser som inte är fullbelagda. Då finns det möjlighet att anmäla sig vid terminsstarten. Du kan ringa den institution som ger den kurs du är intresserad av och fråga om lediga platser.

Universitetets utbildningskatalog för 2011/12 kan hämtas på studerandexpeditionen, S:t Olofsgatan 10 B, Uppsala.

Anmälan

För deltagande krävs medlemskap i Senioruniversitetet.

Avgifter

Cirklar och serier:
upp till 12 timmar 300 kr
13–18 timmar 450 kr
19–24 timmar 600 kr
25–30 timmar 750 kr

(högre avgifter för vissa datacirklar)

Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna är gratis för USU:s medlemmar.

Anmälningförfarande

Anmälan till föreläsningsserier och studiecirklar kan *endast* göras genom att avgiften betalas in på **USU:s plusgiro 39 70 67-0**.

Inbetalning kan tidigast göras den 7 december 2011 och senast 12 januari 2012.

Anmälan kan **EJ** göras till serie- eller cirkelledare.

På talongen anges nummer och namn på varje serie/cirkel tillsammans med namn, telefonnummer och gärna e-postadress för den/dem som ska delta.

Cirkeldeltagare ska även ange personnummer (detta krävs för alla som deltar i studiecirklar som genomförs av USU i samverkan med Folkuniversitetet). Uppgifter som ej får plats, t.ex. vid internetbetalning, skickas per e-post. Betala gärna samtliga avgifter för serier och cirklar på samma avi.

Observera att resor, medlemsavgifter m.m. betalas separat och till andra plusgirokonton.

Turordning följer det datum då betalningen kommit in på USU:s plusgirokonto.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Deltagare i aktiviteter som är fortsättningar från föregående termin har inte företräde framför nya deltagare (med undantag för dem som följt en- och två-stjärniga språkcirklar vilka fortsätter på högst tvåstjärnig nivå, och som betalt cirkeln senast den 30 november 2011).

Om en serie/cirkel är *fullbokad* meddelas medlemmen genast, och avgiften återbetalas.

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie (gäller ej Tisdagsföreläsningar). Biljetter skickas ut någon vecka före seriestart.

Inga kallelser till cirklar skickas ut. Deltagarna går till första sammankomsten.

Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel.

Lediga platser

Antal lediga platser på olika serier och cirklar redovisas på USU:s hemsida www.usu.se fr.o.m. den 13 december 2011.

Avbokning av inbetald serie/cirkel

En administrationsavgift på 50 kr tas ut för återbetalning av inbetald avgift till den som avanmäler sig från en serie/cirkel före andra sammankomsten. För senare avanmälan medges ingen återbetalning.

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker sedan katalogen tryckts anges på USU:s hemsida, www.usu.se, och meddelas berörda deltagare.